

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2023Z05729

Vragen van het lid **Kuzu** (DENK) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het van overheidswege uitschakelen van internet terwijl de autoriteiten jagen op een Sikh-prediker* (ingezonden 31 maart 2023).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 26 april 2023).

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de berichtgeving over het van overheidswege uitschakelen van het internet in de deelstaat Punjab, terwijl de autoriteiten jagen op een Sikh-prediker?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de media black-out in Punjab (India) ongeveer 30 miljoen Punjabi's heeft getroffen?

Antwoord 2

Op 18 maart 2023 werd door de deelstaatregering van Punjab een bevel uitgevaardigd voor de sluiting van internetdiensten voor een periode van 24 uur. Deze periode werd uiteindelijk verlengd tot 23 maart 2023. De genoemde bevelen zijn uitgevaardigd onder de relevante bepalingen van de «*Indian Telegraph Act*» en «*Temporary Suspension of Telecom Services (Public Emergency or Public Safety Rules), 2017*» die de opschorting van internetdiensten toestaan in situaties die een bedreiging vormen voor de openbare veiligheid of neerkomen op een openbare noodsituatie. De gedeeltelijke, tijdelijke opschorting van internetdiensten heeft volgens berichtgeving de gehele deelstaat Punjab geraakt, die bijna 30 miljoen inwoners telt. De breedbanddiensten zijn niet opgeschort. Bankfaciliteiten, ziekenhuisdiensten en andere essentiële diensten zijn niet verstoord.

¹ The Guardian, «Punjab hit by internet blackout as authorities hunt for Sikh preacher», 21 maart 2023.

Vraag 3

Hoe beoordeelt u de bestraffing van een volledige bevolkingsgroep voor de daden van de radicale prediker Amritpal Singh?

Antwoord 3

Het kabinet is van mening dat toegang tot online media en diensten een essentieel onderdeel van mediavrijheid en vrijheid van meningsuiting vormt, en daarmee tot de mensenrechten gerekend kan worden. Het kabinet is dan ook van mening dat tot tijdelijke sluiting van internetdiensten alleen in uiterste noodsituaties, onder strikte voorwaarden en met de uiterste terughoudendheid zou moeten worden overgegaan, zoals bijvoorbeeld beschreven in het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten artikel 19.3.

De regering kan geen oordeel geven over de vraag of de vermeende dreiging voor de openbare orde en veiligheid dermate ernstig was dat deze een tijdelijke opschorting van internetdiensten voor de gehele bevolking van de deelstaat Punjab zou rechtvaardigen, omdat de regering over onvoldoende informatie over de exacte situatie en context beschikt.

Vraag 4

Voegt u zich bij de constatering van de fractie van DENK, dat collectieve bestraffing een inperking van de mensenrechten is van de 30 miljoen Punjabi's gevestigd in Punjab (India)?

Antwoord 4

Voor het standpunt van het kabinet verwijs ik naar mijn antwoord op vraag 3. Volgens de Punjab-regering was er een «duidelijk potentieel voor bedreiging van de openbare veiligheid, verstoring van openbare voorzieningen, schade aan openbare activa en verstoring van de openbare orde in de staat Punjab vanwege misbruik van mobiele internetdiensten».

Graag voeg ik hier aan toe dat de vergaande bevoegdheden van de autoriteiten om internetdiensten tijdelijk af te sluiten in India zelf ter discussie staan. Het Indiase Hooggerechtshof heeft in een aantal recente uitspraken geoordeeld dat «het recht op vrijheid van meningsuiting en het recht om zijn beroep uit te oefenen zich uitstrekt tot het medium internet» en dat «opschorting van het internet een drastische maatregel is, en alleen toegepast kan worden na beoordeling van minder ingrijpende oplossingen». De Permanente Commissie voor communicatie en informatietechnologie van het Indiase parlement heeft in haar rapport getiteld «*Suspension of Telecom Services/ Internet and Its Impact*» een reeks aanbevelingen gedaan, waaronder een herziening van de wettelijke regeling voor de schorsing van internetdiensten en het opzetten van een database met internetdiensten stopzettingenbevelen. De aanbevelingen zijn echter nog niet uitgevoerd.

Het is van belang dat de discussie over verlenging en inzet van bevoegdheden voor tijdelijke sluiting van internetdiensten door betrokken partijen in India zelf gevoerd wordt, en dat besluitvorming hierover langs democratische en constitutionele weg verloopt.

Vraag 5

Bent u bereid om zich uit te spreken over de inperking van de mensenrechten van de Punjabi's gedurende de kloppacht naar de radicale prediker Amritpal Singh?

Antwoord 5

Nederland voert een mensenrechtendialoog met India in bilateraal, EU- en in VN-verband. De mensenrechtenambassadeur heeft vorige maand een bezoek aan India gebracht. Met vertegenwoordigers van de regering en de Nationale Mensenrechtencommissie heeft zij onder meer gesproken over het belang van vrijheid van meningsuiting en media (online en offline) alsmede de rechten van minderheden en vrijheid van godsdienst en levensovertuiging. In Kolkata heeft de mensenrechtenambassadeur een interreligieuze dialoog gevoerd met religieuze leiders van verschillende geloofsovertuigingen, waaronder ook van de Sikhs. In de mensenrechtendialoog tussen de EU en India, die naar verwachting later dit jaar weer zal plaatsvinden, zullen vrijheid van meningsuiting, de rechten van minderheden en vrijheid van godsdienst en levensovertuiging ongetwijfeld ook weer nadrukkelijk op de agenda staan.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de rechten van een bevolkingsgroep zoals de Punjabi's niet onderdrukt mogen worden door India? Zo ja, kunt u dan uiteenzetten op welke wijze u dit uitdraagt naar India? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Zie de antwoorden op de vragen 4 en 5.

Vraag 7

Bent u bereid om in gesprek te treden met uw counterpart in India, al dan niet via de Indiase ambassadeur, over de situatie in India betreffende het censureren van de media in de deelstaat Punjab?

Antwoord 7

Zie het antwoord op vraag 5.

Vraag 8

Bent u bereid om het gesprek aan te gaan met de Sikh-diaspora in Nederland, om een uiteenzetting te krijgen van hun legitieme zorgen en tevens deze over te brengen bij uw counterpart in India, al dan niet via de Indiase ambassadeur?

Antwoord 8

Zoals in het antwoord op vraag 5 aangegeven, voert Nederland op verschillende niveaus een mensenrechtendialoog met India. Het kabinet laat zich hiervoor graag informeren door vertegenwoordigers van de Sikh-gemeenschap in Nederland en Europa. De mensenrechtenambassadeur gaat hierover graag in gesprek met vertegenwoordigers van de Sikh-gemeenschap zoals ze in Kolkata heeft gedaan.

Tevens hebben op 4 november 2022 vertegenwoordigers van de *World Sikh Parliament Europa* en voorzitter van de *Punjab Right organisation* een petitie aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken aangeboden in verband met de (jaarlijkse) herdenking van de Anti-Sikh-rellen van 1984. De vertegenwoordigers vroegen aandacht voor de kwetsbare positie van Sikh in India.